

Mikołaj Ratajczak
UAM w Poznaniu

Gouvernementaliteit jako pojęcie i kategoria historyczna
[résumé]

W moim referacie chciałbym skupić się na dwóch zasadniczych aspektach problematyki, którą Foucault starał się objąć jednym pojęciem *gouvernementaliteit*. Po pierwsze, interesował go związek między określonymi procesami subiektywizacji a formami zarządzania – między rozwojem kapitalizmu a technikami kontroli, nowożytną postacią państwa i upolitycznieniem wymiaru biologicznego etc. Polskie tłumaczenie *gouvernementaliteit* jako „rządomyślności” odnosi się do tego aspektu analiz – związku między „zarządzaniem” oraz „mentalnością”, formą podmiotowości, fałdem pozostającym w związku z diagramem władzy.

Neologizm *gouvernementaliteit* może być jednak odczytany jako odpowiednik francuskiego słowa *souvereniteit*. Odnosi się wtedy do epoki w historycznym rozwoju form sprawowania władzy, różniącej się od opartym na prawie suwerena okresie „klasycznym”. Techniki dyscyplinujące, rozwój aparatu administracyjnego, *Polizeiwissenschaften*, proliferacja dyskursów ekonomii politycznej oraz medycyny socjalnej są typowymi przykładami charakteryzującymi ową epokę. Interesuje mnie różnica między tymi dwoma aspektami, między perspektywą wychodzącą od procesu subiektywizacji i tą zaczynającą od struktur kontroli oraz miejsce, w którym obie się spotykają, by rzucić światło na nowoczesne (i współczesne) formy władzy, skupione przede wszystkim na wytwarzaniu podmiotowości.

W referacie odwołam się głównie do tych teoretyków, którzy starają się poddać pojęcie *gouvernementaliteit* rekonstrukcji w odniesieniu do problematyki biopolitycznej.

Literatura:

Foucault – Wykłady z Collège de France

T. Lemke – *Kritik der politischen Vernunft; Gouvernementalität und Biopolitik*

R. Esposito – *Bios. Biopolitics and Philosophy; Immunitas. Protezione e negazione della vita.*